

Luisteren, ontvangen, doen 1 Thessalonicenzen 2:1-16

Rev Dr Jos Strengholt

St Michael's Church, Heliopolis, 21, 23 October 2011

Vorige week zijn we begonnen met onze preken serie over de eerste brief van de apostel Paulus aan de gloednieuwe gelovigen in Thessalonica. We zagen hoe deze kleine gemeente, midden in een oude wereldstad, zich had afgekeerd van de afgoden om de levende God te dienen. En ze leefden met de verwachting dat Jezus Christus uit de hemel zou terugkomen, als rechter én als redder.

De mensen in Thessalonica hadden het niet makkelijk. Ze kregen te maken met vervolging, maar bleven standvastig in geloof, liefde en hoop. Hun enthousiasme werkte aanstekelijk: hun geloof verspreidde zich razendsnel naar de omliggende gebieden, als een lopend vuurtje.

Het woord enthousiast is hier heel treffend. Het komt van het Griekse *en theos*, wat betekent: "in God." Maar dan komt de grote vraag: hoe houd je dat vast? Hoe bewaar je dat eerste vuur? Hoe zorg je ervoor dat het niet langzaam uitdooft door de drukte en zorgen van het dagelijks leven?

In hoofdstuk 2 van deze brief – we hebben dat vandaag gelezen – geeft Paulus ons wijze lessen over het onderhouden van ons christelijk leven.

Moeilijke tijden

De achtergrond van Paulus' advies is dat de gemeente in Thessalonica voor serieuze problemen stond. Vorige week zagen we hoe Paulus hen preeks omdat ze navolgers waren geworden van Jezus Christus en van hemzelf. Nu schrijft hij dat ze ook navolgers zijn geworden van de gemeenten in Judea.

1 Thessalonicenzen 2:14-16, "u, broeders, bent navolgers geworden van de gemeenten van God die in Judea zijn, in Christus Jezus, omdat ook u hetzelfde geleden hebt van uw eigen medeburgers als zij van de Joden."

Dat was natuurlijk geen prettig soort 'navolgen.' Omdat ze Jezus en Paulus volgen, krijgen ze ook te maken met de problemen die Jezus en Paulus ondervonden van hun eigen volk. En dat overkomt de veelal Joodse volgelingen van Jezus nu ook. De gemeenten in Judea werden vervolgd, en de gelovigen in Thessalonica dus ook, en op dezelfde manier, door hun eigen Joodse stamgenoten.

In onze wereld, waarin antisemitisme een groot kwaad is, moeten we voorzichtig zijn met dit soort

teksten. Dit is geen algemene uitspraak over Joden. Dat zou ook absurd zijn: Paulus is zelf Jood en richt zich hier ook tot Joodse volgelingen van de Joodse Jezus in Thessalonica.

Wat Paulus bedoelt, is dit: de christenen in Thessalonica kregen tegenstand van hun eigen stadsgenoten, net zoals de christenen in Judea tegenstand kregen van hun eigen volk. In 1 Thessalonicenzen 2:2 spreekt Paulus over hevige tegenstand tegen zijn prediking in Thessalonica. Hij werd vervolgd omwille van Gods waarheid. En de gemeente leed omdat zij gehoorzaam was aan het Woord dat Paulus had gebracht.

Dat patroon zien we door alle tijden en in alle landen. Wie serieus Jezus wil volgen en Gods Woord wil gehoorzamen, krijgt vroeg of laat met problemen te maken. Landen waar dat níet zo is, vormen helaas een minderheid.

Maar eerlijk gezegd: mogen we iets anders verwachten dan? In het Johannes-Evangelie, 15:18-21, wordt Jezus geciteerd:

Als de wereld u haat, weet dat zij Mij eerder dan u gehaat heeft. Als u van de wereld zou zijn, zou de wereld het hare liefhebben, maar omdat u niet van de wereld bent, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat de wereld u. Herinner u het woord dat Ik u gezegd heb: Een dienaar is niet meer dan zijn heer. Als zij Mij vervolgd hebben, zullen zij ook u vervolgen; als zij Mijn woord in acht genomen hebben, zullen zij ook het uwe in acht nemen. Maar al deze dingen zullen zij u aandoen omwille van Mijn Naam, omdat zij Hem niet kennen Die Mij gezonden heeft.

Paus Gregorius de Grote (540–604) zei ooit in een preek:

Veracht worden door mensen die het kwaad doen, is eigenlijk een teken van goedkeuring. Want wanneer we degenen gaan mishagen die God mishagen, laat dat zien dat we in zekere mate rechtvaardig leven.

"In zekere mate..." Lijden om de naam van Christus betekent niet per se dat je leven op orde is. Het betekent dat buitenstaanders je zien als iemand die bij de groep van Christenen hoort. Het idee dat vervolgde christenen een beter soort christenen zouden zijn, moeten we naar het rijk van de fabeltjes verwijzen. Dat zie je al in de bijbel: Paulus schrijft al zijn brieven aan gemeenten waar sprake was van vervolging. En hij moet enorm veel aandacht in zijn brieven besteden aan het vermanen van mensen die de ernstigste zonden begaan.

Paulus liet zich niet afleiden door tegenstand; hij bleef vrijmoedig het Woord verkondigen. En wij zouden ons ook niet moeten laten ontmoedigen door moeilijkheden, of door onzekerheid en verandering – ook niet hier in Egypte.

Wij geloven in een boodschap die leidt tot redding. De eeuwigheid leeft in ons hart. Laten we daarom net zo moedig zijn als die jonge gemeente in Thessalonica, en net zo open en vrijuit over ons geloof spreken.

De levensstijl van christelijke leiders

Midden in al die problemen richt Paulus zich op hoe hij persoonlijk met het evangelie omging, met het Woord, met de boodschap – en hoe de gemeente die boodschap ontving. Daar draait het christelijk geloof uiteindelijk om. Ons geloof is een antwoord op een Woord. Het is ons antwoord. Een antwoord van geloof en daden.

Paulus begint terecht met advies voor leiders en predikers. Daar gaat het zo makkelijk fout. Het eerste belangrijke principe van goed christelijk leiderschap is dit: het evangelie is niet ónze boodschap. Het is niet ons eigendom. In 1 Thessalonicenzen 2:4 zegt Paulus dat het evangelie door God aan hem is toevertrouwd. Het evangelie is van God. Wij zijn slechts beheerders van de boodschap. We bezitten het, maar we zijn geen eigenaar.

Het gaat dus niet om originaliteit in onze preken, maar om trouw aan Gods Woord. Dat begint met goed luisteren. We hebben een kostbare boodschap ontvangen van God en geven die zorgvuldig door aan de gemeente.

Paulus schrijft zo uitvoerig over zijn eigen gehoorzaamheid aan het Woord om de leiders van de gemeente, en de hele gemeente, aan te moedigen datzelfde te doen. Hij luisterde aandachtig naar Gods

Woord en wilde dat ook zij dat zouden doen. Het Woord verdient gehoorzaamheid, omdat het – zoals Paulus zegt – niet voortkomt uit dwaling, maar uit de Hoogste Bron. Het komt van God Zelf.

Verkondiger van het Woord zijn, zou tot hoogmoed kunnen leiden. Je herkent dat soms bij anderen – misschien soms wel in jezelf. “Ik ken de waarheid, ik heb God in mijn broekzak.” Maar we zijn geen eigenaars, alleen beheerders. We moeten luisteraars zijn, geen bedenkers van de boodschap. Het Woord van God moet ons met eerbied en met een heilige vrees vervullen. En het dient ons ook enorm bescheiden te maken, want, luister ik wel goed?

Het is daarom bij ons begrijpen van de bijbel ook enorm belangrijk dat we goed luisteren naar hoe die bijbel werd begrepen vanaf het begin van de kerk tot nu toe, en hoe die in andere culturen worden uitgelegd. Dan merk je plots: Gods Woord is de waarheid, maar wij kunnen in ons begrijpen daarvan, het soms flink mis hebben.

Bij ons onderwijs en in de prediking zijn bedrog, vleierij en eer zoeken van mensen volstrekt taboe. We proberen niet mensen te behagen, maar God. We verkondigen de hele waarheid, ook als die ongemakkelijk is, en het idee dat we de verkondiging zouden gebruiken om onze eigen waarheden en stokpaardjes door te drukken, is schandelijk. Het is immers het Woord van de Heere. En wij zijn slechts beheerders.

Paus Paulus VI verwoordde het prachtig in 1975 in zijn encycliek Evangelii Nuntiandi:

De verkondiger van het evangelie zoekt altijd de waarheid die hij moet doorgeven, zelfs als dat persoonlijke offers of lijden vraagt. Hij verzwijgt de waarheid niet om mensen te behagen, te choqueren of om origineel te lijken. En hij verwaarloost het niet om haar te bestuderen.

Daar moet ik zelf ook eerlijk over zijn. Sinds augustus ben ik vol enthousiasme bezig geweest met de vernieuwing van dit gebouw, het opstarten van deze gemeente en een Arabische gemeente op zondagavond, en met het ontwikkelen van nieuwe structuren. Maar ik moet ook balans vinden: meer tijd voor gebed, studie en pastoraat. Bid alstublieft voor mij, dat ik die balans mag vinden.

Paulus spreekt niet alleen over wát we moeten verkondigen, maar ook hóé, in 1 Thessalonicenzen 2:7-8:

Wij zijn in uw midden vriendelijk geweest, zoals een voedster haar kinderen koestert. Wij waren zo vol verlangen naar u dat wij graag met u niet alleen het Evangelie van God wilden delen, maar ook onszelf, omdat u ons lief geworden was.

Een leraar moet zijn als een moeder die haar kinderen liefdevol voedt en zichzelf deelt. Paulus liet zijn bekeerlingen niet aan anderen over. Hij zorgde zelf voor hen. En hij was als een vader: bemoedigend, aansporend, oproepend om te leven op een manier die God waardig is. Hij zegt dat zo (1 Thessalonicenzen 2:11-12):

U weet hoe wij elk van u afzonderlijk opwekten en aanmoedigden, net als een vader zijn kinderen. Wij riepen u ertoe op waardig te wandelen voor God, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid.

En alsof dat nog niet genoeg was, werkte hij dag en nacht om niemand tot last te zijn. Hij verdiende zijn geld als tentenmaker. Sliep die man eigenlijk ooit?

Eén laatste punt over leiderschap: Paulus spreekt steeds in het meervoud – wij. Hij werkte niet alleen. Hij werkte samen met Timoteüs en Silas. Kerkelijk leiderschap is teamwork, geen eenmansshow. Net zoals wij hier samen bouwen aan deze gemeente. Er is genoeg te doen – laat het me gerust weten als je mee wilt helpen.

Hoe de gemeente reageert op het Woord

In Thessalonica zat het wel goed met de gelovigen. Paulus en zijn collega's "danken God zonder ophouden dat u, toen u van ons het gepredikte Woord van God hebt ontvangen, het ook aangenomen hebt, niet als een mensenwoord, maar (zoals het werkelijk is) als Gods Woord, dat ook werkzaam is in u die gelooft." (1 Thessalonicenzen 2:13)

De Thessalonicenzen luisterden niet alleen, ze ontvingen het Woord ook. Niet als mensenwoord, maar als Gods woord. En dat Woord was aan het werk in hen. Het veranderde hun hart, hun denken, hun leven.

Het Woord staat centraal in de kerk, maar het moet ook centraal staan in ons leven. Paulus verwacht van elke gezonde gemeente – en elke christen – dit: luisteren, ontvangen, en dan ook doen doen.

Dat betekent veel meer dan één keer per week een preek horen. Dankzij onze broeder Gutenberg kunnen we allemaal thuis de Bijbel lezen. Neem elke dag een paar minuten. Eén bladzijde. Lees aandachtig. Denk na. Vraag je af wat het voor jou betekent. En als dat moeilijk is: kom praten, ik help je graag.

Zullen we elkaar hierop aanspreken? Jullie mogen mij aanspreken op balans, studie, prediking en leven. En ik zal jullie aanspreken op luisteren, lezen, leven. We dragen die verantwoordelijkheid samen.

De kerk van Jezus Christus is een lerende gemeenschap rond het Woord van God. En dat begint bij het aanvaarden van dat Woord als Gods stem tot ons – en vervolgens om het toepassen in het dagelijks leven.

Conclusie

Gods Woord is het waard om bestudeerd, verkondigd, onderwezen en gehoorzaamd te worden. Het is het Woord dat God aan zijn kerk heeft toevertrouwd. En jij hebt dat in handen. Wat een voorrecht, het Woord waardoor Christus tot je komt, het Woord dat je leven geeft omdat Christus het vult met Zichzelf, en daarom geeft het je een betrouwbare koers voor je leven.

Dit Woord zal altijd het centrum zijn van ons christelijk leven, want God zelf spreekt tot ons.

† In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.